

HIERONYMVS: Signanter autem dixit: Ad oues perditas domus Israel, ut etiam ex hoc loco erronem ouem de alia parabola intelligamus. CHRYS. in Hom. Sed quia mulier vidit, nihil posse Apostolos, inuerecunda facta est. ante enim neque in conspectum venire audebat. vñ dicitur est. Clamar post nos. Quando autem videbatur ut angustia recederet, tunc propius venit. vnde sequitur. At illa venit, & adorauit eum. HIERONY. Nota, quod ista chananididis perseverauerit primum, filium Dauid: deinde dominum vocat, & ad extremum, Deum adorauit. CHRYSOSTO. Ideoque non dixit: Roga vel deprecare Deum: sed domine adiuua me. Quanto ergo magis mulier multiplicabat supplicationem, tanto & ipse multiplicabat negationem. & non adhuc Iudaeos oues vocat sed filios, illam autem canem, vnde sequitur: Qui respondens ait: Non est bonum sumere panem filiorum & dancanibus. GLO. Filij sunt Iudaei generati & nutriti sub cultu vniuersi Dei per legem. Panis est euangelium, miracula, & alia quae ad salutem nostram pertinent. non est ergo contentus, vt a filijs auferantur & dentur gentibus, qui sunt canes. donec Iudaei repudiant. RABA. Canes autem gentes propter idolatriam dicuntur, qui esui sanguinis dediti & cadaveribus mortuorum, vertuntur in rabiem. CHRYS. Vide autem mulieris prudentiam, qualiter neque contradicere ausa est, neque tristata in aliorum laudibus, neque molesta in proprio conuitio, vnde sequitur: At illa dixit: Etiam domine. Nam & catelli edunt de micis quae cadunt de mensa dominorum suorum. Ille dixit: Non est bonum. Hae autem dixit: Vtique domine. Ipse Iudaeos filios vocat, haec autem dominos, ipse canem eam nominauit, haec autem & opus canis adiecit, ac si dicat: Si canis sum, non sum alienus, canem me dicis, ergo nutri me vt canem, non possum relinquere mensam domini mei. HIERO. Mira autem huius mulieris fides, patientia, & humilitas praedicatur, fides quae credebat sanari posse filiam suam, patientia qua totiens contempta in praecibus perseverat, humilitas, quod se non canibus, sed catulis comparat. Scio me inquit, filiorum panem non mereri, nec integros capere posse cibos, nec sedere ad mensam posse cum patre, sed contenta sum reliquijs catulorum, vt per humilitatem micarum, ad panis integri veniam magnitudinem. CHRYSO. Propter hoc autem Christus ratabat, praesciebat enim eam hoc dicituram, nec occultari volebat tantam mulieris virtutem. vnde sequitur: Tunc respondens Iesus ait illi: O mulier, magna est fides tua, fiat tibi sicut vis. Ac si dicat: Fides tua maior his audire potest, verum interim fiat tibi sicut vis. Vide qualiter, non parum & haec mulier inuita in filiae medicinam, propter hoc enim neque Christus dixit. Sana fit filia tua, sed magna est fides tua, fiat tibi sicut vis, vt dicas quoniam simpliciter loquebatur & non adulationis, sed multae fidei erat verba ipsius. Haec autem Christi vox, similis est illi voci quae dixit: Fiat firmamentum, & factum est. vnde sequitur: Et sanata est filia eius ex illa hora. Intende autem qualiter Apostolis non impetrantibus impetrat ipsa, tam magnum quid est instantia orationis. Etenim pro nostris noxis a nobis vult magis rogari, quam ab alijs pro nobis. REMIG. His etiam verbis datur nobis exemplum cathecizandi & bapuzandi pueros, qm hoc mulier non ait Salua filiam meam, aut adiuua eam, sed miserere mei, & adiuua me. Hinc etenim descendit consuetudo in ecclesia, vt fideles pro suis parulis fidem Deo promittant, quando ipsi non sunt tante aetatis & rationis, vt per se fidem Deo promittere valeant, quatenus sicut fide illius mulieris sanata est filia eius, ita & fide virorum catholicorum peccata parulis relaxentur. Allegoricè autem haec mulier sanctam Ecclesiam significat de gentibus congregatam. Per hoc enim, quod dominus relicto Scribis & Phariseis, venit in partes Tyri & Sydonis praefiguratur, quia relicta erat Iudaeos, & transturus ad gentes. Est autem haec mulier egressa a finibus suis, quoniam Ecclesia sancta recessit a pristinis erroribus & vitijs. HIERON. Filiam autem Chananaeae, puro animas esse credentium, quae male a demonio vexabantur, ignorantem creatorem, & adorantes lapidem. REMIG. Filios autem dominum appellat Patriarchas & Prophetas illius temporis. Per mensam designatur sacra scriptura, per micam vero, minima praecpta vel interna mytheria, quibus sancta Ecclesia pascitur, per cruasias vero, carnalia praecpta quae iudei obseruant. Micam autem sub

venit, & adorauit eum dicens: Domine, adiuua me. Qui respondens ait: Non est bonum sumere panem filiorum & dancanibus. At illa dixit, Etiam domine. Nam & catelli edunt de micis, quae cadunt de mensa dominorum suorum. Tunc respondens Iesus, ait illi: O mulier, magna est fides tua, fiat tibi sicut vis. Et sanata est filia eius ex illa hora.
 HIERO. Mira autem huius mulieris fides, patientia, & humilitas praedicatur, fides quae credebat sanari posse filiam suam, patientia qua totiens contempta in praecibus perseverat, humilitas, quod se non canibus, sed catulis comparat. Scio me inquit, filiorum panem non mereri, nec integros capere posse cibos, nec sedere ad mensam posse cum patre, sed contenta sum reliquijs catulorum, vt per humilitatem micarum, ad panis integri veniam magnitudinem.
 CHRYSO. Propter hoc autem Christus ratabat, praesciebat enim eam hoc dicituram, nec occultari volebat tantam mulieris virtutem. vnde sequitur: Tunc respondens Iesus ait illi: O mulier, magna est fides tua, fiat tibi sicut vis. Ac si dicat: Fides tua maior his audire potest, verum interim fiat tibi sicut vis. Vide qualiter, non parum & haec mulier inuita in filiae medicinam, propter hoc enim neque Christus dixit. Sana fit filia tua, sed magna est fides tua, fiat tibi sicut vis, vt dicas quoniam simpliciter loquebatur & non adulationis, sed multae fidei erat verba ipsius. Haec autem Christi vox, similis est illi voci quae dixit: Fiat firmamentum, & factum est. vnde sequitur: Et sanata est filia eius ex illa hora. Intende autem qualiter Apostolis non impetrantibus impetrat ipsa, tam magnum quid est instantia orationis. Etenim pro nostris noxis a nobis vult magis rogari, quam ab alijs pro nobis.
 REMIG. His etiam verbis datur nobis exemplum cathecizandi & bapuzandi pueros, qm hoc mulier non ait Salua filiam meam, aut adiuua eam, sed miserere mei, & adiuua me. Hinc etenim descendit consuetudo in ecclesia, vt fideles pro suis parulis fidem Deo promittant, quando ipsi non sunt tante aetatis & rationis, vt per se fidem Deo promittere valeant, quatenus sicut fide illius mulieris sanata est filia eius, ita & fide virorum catholicorum peccata parulis relaxentur. Allegoricè autem haec mulier sanctam Ecclesiam significat de gentibus congregatam. Per hoc enim, quod dominus relicto Scribis & Phariseis, venit in partes Tyri & Sydonis praefiguratur, quia relicta erat Iudaeos, & transturus ad gentes. Est autem haec mulier egressa a finibus suis, quoniam Ecclesia sancta recessit a pristinis erroribus & vitijs.
 HIERON. Filiam autem Chananaeae, puro animas esse credentium, quae male a demonio vexabantur, ignorantem creatorem, & adorantes lapidem.
 REMIG. Filios autem dominum appellat Patriarchas & Prophetas illius temporis. Per mensam designatur sacra scriptura, per micam vero, minima praecpta vel interna mytheria, quibus sancta Ecclesia pascitur, per cruasias vero, carnalia praecpta quae iudei obseruant. Micam autem sub

mensa comedi dicuntur, quia Ecclesia humiliter se submittit ad implenda diuina praecpta. RABA. Non autem canes, sed micas de pane puerorum edunt catelli, quia conuersi ad fidem, qui erant despecti in gentibus, non litera superbie in scripturis, sed spirituales sensum quo in bonis actibus proficere valeant inquirunt.
 HIERON. Mira autem rerum conuersio. Israel quodam filius, nos canes, pro diuersitate fidei ordo nominum commutatur. De illis postea dicitur, Circumdederunt me canes multi, nos audiuimus cum muliere: Fides tua te saluam fecit.
 RABA. Quae merito magna dicitur, quia cum gentes nec lege fuerint imbutae, nec vocibus Prophetarum instructae, ad praedicationem mox Apostolorum, in auditu auris obediunt, ideoque salutem impetrare meruerunt. Verum si ad primas Ecclesiae rogantis lacrymas dominus salutem animae differre dare, non est desperandum vel a petendo cessandum, sed magis praecibus insistendum.
 AVG. De Quae euang. quod & puerum Centurionis, & filiam Chananaeae mulieris, non veniens ad domos eorum sanant, significat gentes ad quas non venit, salua fore per verbum suum, quod rogantibus filij sanantur. Et intelligenda est persona Ecclesiae, quae sibi est & mater & filij. nam simul omnes quibus constat Ecclesia, mater dicitur, singuli autem idem ipsi filij appellatur.
 HILAR. Vel haec mulier profectum formam praefert, fines suos egreditur, & ex gentibus, scilicet in populi alterius nomen excedens, quae pro filia videlicet gentium plebe, dominatu in mundorum spirituum occupata orat, & quia dominum cognouit ex lege, Dauid filium nuncupat.
 RAB. Item, si quis conscientiam habet, alicuius vitij sorde pollutam, filiam habet male a demonio vexatam. Item, si quis bona quae gessit peccatorum peste se dicit, filiam habet immundi spiritus furis agitatum, ideoque necesse est vt ad praeces, lacrymasque, confugiat, sanctorumque intercessionem, & auxilia quaerat.
 HIERO. Sancta Chananaeae filia, reueritit dominum ad Iudaeam, vnde dicitur. Et cum transisset inde Iesus, venit secus mare Galilee.
 REMIG. Hoc mare diuersis vocabulis appellatur. Dicitur enim mare Galilee, propter Galilaeam adiacentem, mare Tyberiadis, propter Tyberiadem ciuitatem. Sequitur: Et ascendens in montem, sedebat ibi.
 CHRYS. Considerandum autem, quod aliquando dominus circuit, vt sanet infirmos, aliquando autem sedet, ex peccatis eos: & ideo contententur hic, sic subditur: Et accesserunt ad eum turbae multae habentes secum multos, caecos, & cecos, & alios multos.
 HILAR. In eo loco vbi Latinus interpretes transtulit debiles, in Graeco scriptum est *Καλλος*. *Kallos*, quod non debilitas generale, sed vnus infirmitatis nomen est, vt quomodo claudis dicitur, qui pede claudicat vno, sic *Καλλος*. *Kallos* appellatur, qui vnam manum debilem habet.
 CHRYS. Hi autem in duobus fidem suam demonstrabant, & in ascendendo montem, & in hoc quia assumabant se nullo alio indigere, nisi vt proicerent ad pedes Iesu: neque enim adhuc tanguit sibi vestimenti, sed & ad altiore fide ascendit.
 vd dr. Et proiecerunt eos ad pedes eius. Et mulieris quidē filia cum multa tarditate curauit, vt eius virtutem ostenderet. His autē non quae meliores erant, sed vt infidelium Iudaeorum obstineret, eoselium sanationē praebet.
 vd sequit: Et curauit oēs. Multitudo autē eorum, qui curabant, & facilitas sanationis eos in stupore nicti rebat.
 vd sequit: Ita vt turbae multae loquentes.
 HIERO. De debilibus tacuit, quia quid de contrario diceret, vno verbo non haberet.
 RABA. Mytheria autē, quae filia Chananaeae pugnauerat salutem gentium, venit in Iudaeam, quae plenitudine gentium intrauerit, tunc ois Israel saluus erit.
 GLO. Mare autē iuxta quod venit Iesus, tur bida huius seculi volumina signat, quod est galilee, tū hōies a vitijs ad virtutes transmigrant.
 HIERO. Ascendit autē in montē, vt quasi aus teneros fetus prouocet ad volandum.
 RABA. Vt auditores suos erigat ad superna & caelestia meditando.
 Sedebatq; ibi, vt demonstraret, non nisi in caelestibus requiescere esse querendum.
 Et autem sedente in monte, id est in caelorum arcibus, accedunt turbae fidelium deuota mente illi appropinquantes, ducentes secum multos & caecos &c. eosque ad pedes Iesu prouocant, qui peccata confitentis ipsi soli curandas subiiciunt, quos ita curat vt turbae mirentur, & magnificent Deum Israel, quia fideles quando viderint eos, qui spiritaliter agrotauerant, diuersis operibus virtutum ditatos, laudem Deo decantant.
 GLO. Omnia autem

autem sunt, qui non laudant Deum, caeci, qui non intelligunt viam vitae, surdi, qui non obtemperant claudi, per deum boni operis non recte cantes, debiles sunt, qui infirmi sunt in bonis operibus.
 f. HIERONY. Prius Christus infirmorum debilitates abstulerat, postea vero sanatis offert cibos. Conuocat quoque discipulos suos, & quod facturus est loquitur. vnde dicitur. Iesus autem conuocatis discipulis suis dixit: Misereor turbas. Hoc autem facit vt magister exempli tribuat, cum minoribus atque discipulis communicandi consilia, vel ex confabulatione intelligant signi magnitudinem.
 CHRYSO. Turbae enim cum ad sanationem venissent, non audebant petere panes. vnde ipse amator hominum, & omnium curam gerens, etiam non petentibus dat, propter quod dicit: Misereor turbas. Ne autem dicitur, quoniam venientes viaticum portauerant, dicit: Quia triduo iam perseverant mecum, & non habent quod manducent. Et enim quando venerunt, cibos habuerunt, tamen consumpti iam erant, & propter hoc non in prima, aut secunda die hoc fecit, sed in tertia, quando iam omnia erant consumpta, vt prius ipsi in necessitate constituti, cum ampliori desiderio susciperent quod fiebat. Monstrat autem, & quod de longe venerant, & nihil eis reliquum fuerat, in hoc quod dicit: Et dimittere eos ieiunos nolo, ne deficiant in via. Cum autem nollet eos ieiunos dimittere: ideo tamen non statim signum facit, vt ex hac interrogatione, & response attentiores discipulos faciat, & fidem iam ostendant dicentes, Fac panes. Et quoniam Christus plurima fecerit, vt miracula prius facti recordarentur, quia fecit eos ministros, & partiti sunt copiosius: adhuc tamen imperfectus dispositi erant, quod pater per hoc quod sequitur: Et dicitur ei discipuli. vnde ergo nobis in deserto panes tantos, vt saturemus turbam tantam? Ipsi quidem infirma cogitatione hoc dixerunt, per hoc tamen miraculum futurum insuspicabile facientes, ne aliquid eam suspicaretur quod ab aliquo propinquo castello accepti sunt cibi, propter hoc miraculum illud in solitudine fit, multum a castellis distans. Ipse autem Christus, vt discipulorum erigat mentes, eos interrogat, vt ex modo interrogationis eos commemoret illorum, quae prius facta sunt. vnde sequitur: Et ait illis Iesus, Quot panes habetis? At illi dixerunt septem, & pisciculos paucos. Non autem addunt: Sed haec quid sunt inter tantos? sicut antea dixerant, iam enim paulatim profecerant, licet non totum apprehenderant ab eis. Admirare autem in Apostolis veritatis amorem, qualiter ipsi scribentes non occultant suos etiam magnos defectus, non enim est quantalibet accusatio, parum ante tali signo facto confessio obliuisci. Admirare autem et aliam sapientiam eorum, qualiter ventrem superabant, non multam mensam curam facientes. In eremo enim existentibus, & per tres dies ibi morantes, solum septem panes ibi habebant. Alia vero similiter prioribus fecit, etenim recumbere eos fecit in terra, & in manibus discipulorum crescere panes. vnde sequitur. Et praecipit turbas, vt discumberent super terram.
 HIERO. De hoc autem supra diximus, & eadem repetere otiosum est, tantum in his quae discrepant immoremur.
 CHRYS. Finis autem vtriusque miraculi non similis est. Sequitur enim: Et quod superfluit de fragmentis, tulerunt septem sportas plenas. Erant autem qui manducauerat: quatuor milia hominum extra paruulos & mulieres. Quare autem minores fuerint reliquiae in hoc miraculo quam in primo, etsi non tot fuerint qui comederunt? Aut igitur hoc est, quia sportae copiosius maiores erant, aut ex diuersitate rememorentur, & illius & huius miraculi: propter hoc tunc quidem fecit copiosius reliquiarum numero aequalis discipulis, nunc autem sportas panibus aequalis.
 REMIG. In hac autem Euangelica lectione consideranda est in Christo operatio diuinitatis & humanitatis, per hoc enim quod turbis miserere ostendit de humanae fragilitatis affectionem habere. In eo vero, quod panes multiplicauit, & turbas pauit, ostendit diuinitatis operatio. Describitur ergo hic error Eutyctis, qui in Christo dicebat vnam naturam.
 AVGUST. De Con. euang. Sanē vt ab re est admonere in hoc miraculo, quod si aliquis Euangelistarum hoc dixisset, contrarius careretur. Sed quia illi, qui miraculum de septem panibus narrauerunt, nec illud de quinque tacuerunt, neminem mouet, & vtrumque factum homines intelligunt. Hoc ideo diximus, vt sicuti simile reperitur factum a

autem sunt, qui non laudant Deum, caeci, qui non intelligunt viam vitae, surdi, qui non obtemperant claudi, per deum boni operis non recte cantes, debiles sunt, qui infirmi sunt in bonis operibus.

autem sunt, qui non laudant Deum, caeci, qui non intelligunt viam vitae, surdi, qui non obtemperant claudi, per deum boni operis non recte cantes, debiles sunt, qui infirmi sunt in bonis operibus.

f. HIERONY. Prius Christus infirmorum debilitates abstulerat, postea vero sanatis offert cibos. Conuocat quoque discipulos suos, & quod facturus est loquitur. vnde dicitur. Iesus autem conuocatis discipulis suis dixit: Misereor turbas. Hoc autem facit vt magister exempli tribuat, cum minoribus atque discipulis communicandi consilia, vel ex confabulatione intelligant signi magnitudinem.
 CHRYSO. Turbae enim cum ad sanationem venissent, non audebant petere panes. vnde ipse amator hominum, & omnium curam gerens, etiam non petentibus dat, propter quod dicit: Misereor turbas. Ne autem dicitur, quoniam venientes viaticum portauerant, dicit: Quia triduo iam perseverant mecum, & non habent quod manducent. Et enim quando venerunt, cibos habuerunt, tamen consumpti iam erant, & propter hoc non in prima, aut secunda die hoc fecit, sed in tertia, quando iam omnia erant consumpta, vt prius ipsi in necessitate constituti, cum ampliori desiderio susciperent quod fiebat. Monstrat autem, & quod de longe venerant, & nihil eis reliquum fuerat, in hoc quod dicit: Et dimittere eos ieiunos nolo, ne deficiant in via. Cum autem nollet eos ieiunos dimittere: ideo tamen non statim signum facit, vt ex hac interrogatione, & response attentiores discipulos faciat, & fidem iam ostendant dicentes, Fac panes. Et quoniam Christus plurima fecerit, vt miracula prius facti recordarentur, quia fecit eos ministros, & partiti sunt copiosius: adhuc tamen imperfectus dispositi erant, quod pater per hoc quod sequitur: Et dicitur ei discipuli. vnde ergo nobis in deserto panes tantos, vt saturemus turbam tantam? Ipsi quidem infirma cogitatione hoc dixerunt, per hoc tamen miraculum futurum insuspicabile facientes, ne aliquid eam suspicaretur quod ab aliquo propinquo castello accepti sunt cibi, propter hoc miraculum illud in solitudine fit, multum a castellis distans. Ipse autem Christus, vt discipulorum erigat mentes, eos interrogat, vt ex modo interrogationis eos commemoret illorum, quae prius facta sunt. vnde sequitur: Et ait illis Iesus, Quot panes habetis? At illi dixerunt septem, & pisciculos paucos. Non autem addunt: Sed haec quid sunt inter tantos? sicut antea dixerant, iam enim paulatim profecerant, licet non totum apprehenderant ab eis. Admirare autem in Apostolis veritatis amorem, qualiter ipsi scribentes non occultant suos etiam magnos defectus, non enim est quantalibet accusatio, parum ante tali signo facto confessio obliuisci. Admirare autem et aliam sapientiam eorum, qualiter ventrem superabant, non multam mensam curam facientes. In eremo enim existentibus, & per tres dies ibi morantes, solum septem panes ibi habebant. Alia vero similiter prioribus fecit, etenim recumbere eos fecit in terra, & in manibus discipulorum crescere panes. vnde sequitur. Et praecipit turbas, vt discumberent super terram.
 HIERO. De hoc autem supra diximus, & eadem repetere otiosum est, tantum in his quae discrepant immoremur.
 CHRYS. Finis autem vtriusque miraculi non similis est. Sequitur enim: Et quod superfluit de fragmentis, tulerunt septem sportas plenas. Erant autem qui manducauerat: quatuor milia hominum extra paruulos & mulieres. Quare autem minores fuerint reliquiae in hoc miraculo quam in primo, etsi non tot fuerint qui comederunt? Aut igitur hoc est, quia sportae copiosius maiores erant, aut ex diuersitate rememorentur, & illius & huius miraculi: propter hoc tunc quidem fecit copiosius reliquiarum numero aequalis discipulis, nunc autem sportas panibus aequalis.
 REMIG. In hac autem Euangelica lectione consideranda est in Christo operatio diuinitatis & humanitatis, per hoc enim quod turbis miserere ostendit de humanae fragilitatis affectionem habere. In eo vero, quod panes multiplicauit, & turbas pauit, ostendit diuinitatis operatio. Describitur ergo hic error Eutyctis, qui in Christo dicebat vnam naturam.
 AVGUST. De Con. euang. Sanē vt ab re est admonere in hoc miraculo, quod si aliquis Euangelistarum hoc dixisset, contrarius careretur. Sed quia illi, qui miraculum de septem panibus narrauerunt, nec illud de quinque tacuerunt, neminem mouet, & vtrumque factum homines intelligunt. Hoc ideo diximus, vt sicuti simile reperitur factum a

Hom. 54.

Lib. 1. c. 17.

Homi. 53.

Lib. 2. c. 50.

A domino, quod in aliquo alter alteri Euangelista ita repugnare videatur, vt omnino solui non possit, nihil aliud intelligatur quam vtrumque factum esse, & aliud ab alio commemoratum.
 GLO. Notandum autem, quod prius dominus auferre debilitates & postea cibis, quia prius sunt remouenda peccata, & postea anima verbis Dei nutrienda.
 HILAR. Sicut autem illa turba quam prius pauit, Iudaeae credentium conuenit plebi, ita haec populo gentium comparatur, quod vero quatuor milia virorum congregauerunt, multitudo innumerabilium ex quatuor orbis partibus inteltr.
 HIERO. Ipsi etiam non sunt quinque milia, sed quatuor milia, qui numerus semper in laudibus ponitur. & quadrangulus lapis non fluctuat, non est instabilis, & ob hanc causam etiam Euangelia, in hoc numero consecrata sunt. In superiori ergo signo, quia propinquius erant, & vicini quinque sensuum, non ipse dominus eorum recordatur, sed discipuli. Hic autem ipse dominus miserere se dicit eorum, quia triduo iam perseverant cum eo, quia scilicet Patri, Filio, Spirituique sancto credebant.
 HILAR. Vel quia omne passiois Dominicae tempus cum Domino agunt, siue quia venturi ad baptismum consentunt se credere in passione ac resurrectione eius, siue quia toto passiois Dominicae tempore ieiunij Domino quadam compassionis societate iunguntur.
 RABA. Vel hoc dicitur, quia in toto saeculo tertium tempus est quo gratia datur, Primum ante legem, Secundum sub lege, Tertium sub gratia, Quartum est in caelo, ad quod tendens reuertitur in via.
 REMIG. Vel quia peccata commissa per penitentiam corrigentes, cogitatione, locutione & opere conuertuntur ad Dominum. Haec turbas noluit Dominus dimittere ieiunas, ne deficerent in via, quia peccatores per penitentiam conuersi, in cursu labentis saeculi pereunt, si absque sacrae doctrinae pabulo dimittantur.
 GLO. Septem panes sunt scriptura noui testamenti, in quo gratia Spiritu sancti & reuelatur & datur, neque; sed ordeacei, vt supra, quia non hic vt in lege, vitale alimentum figuris quasi tenacissima palea regitur. hic non duo pisces, vt in lege duo iniungebantur, scilicet Rex & Sacerdos, sed pauci, id est sancti noui testamenti, qui de fluctibus saeculi erepti, & sustinent turbulentum mare, & exemplo suo nos reficiunt, ne in via deficiamus.
 HILAR. Turbae autem in terram recumbunt. nullis enim legis operibus fuerant ante subtrahe, sed peccatorum & corporum suorum inhaerant.
 GLO. Vel ibi super fenem, vt desideria carnis comprimantur, hic super terram, vbi & ipse mundus relinqui praecipitur, vel mons in quo Dominus reficit, est altitudo Christi. ibi ergo fenem super terram, quia ibi est celestudo Christi, propter carnales carnali spe & desiderio regitur, hic remota omni cupiditate carnali, conuiuius noui testamenti spe permanentes solidatasque continet, ibi quinque milia, qui carnales quinque sensibus subditij, hic quatuor, propter quatuor virtutes, quibus spiritaliter mununtur, temperantiam, prudentiam, fortitudinem, & iustitiam, quarum prima est cognitio rerum appetendarum & vitandarum: secunda refrenatio cupiditatis ab his, quae temporaliter delectant: tertia firmitas contra molesta saeculi: quarta quae per omnes diffunditur, dilectio Dei & proximi, & ibi & hic mulieres & paruuli excepti sunt, quia in veteri & nouo testamento non admittuntur ad Dominum, qui non perdurant occurrere in virum perfectum, vel in firmitate virium, vel leuitate mentis. Vtraque refectio in monte celebrata est, quia vtriusque testamenti scriptura, & altitudinem caelestium praecptorum, mandat & primum. Vtraque altitudinem Christi praedicat, altiora mytheria, quae non capit communis turba, Apostoli sufferunt & implent, scilicet perfectorum corda septiformis spiritus gratia, ad intelligendum illustrata. Sporte tunc & folijs palmarum solent contexi, & significant sanctos, qui radicem cordis in ipso fonte vitae collocant, ne ardeant vt iuncus in aqua, & palmam aeternae retributionis in corde retinent.

Caten. Aur. S. Thom. H 3